

FYLKESMANNEN I TROMS

Landbruksavdelingen

Saksbehandler
Bjørn Einan

Telefon
77 64 21 05

Vår dato
22.08.2003
Deres dato
12.06.2003

Vår ref. (bes oppgitt ved svar) Ark. 008
2003/6538 -
Deres ref.

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 01708 - 16	Dokument: 16
Mottatt: 28 AUG 2003 ASR/1012	
Behandlet: 156	Ark.: 40
Vedr.:	Avskrift:

HØRING AV FORSLAG TIL NYE BESTEMMELSER OM OVERFØRING AV MYNDIGHET OG NY FORSKRIFT OM SAKSBEHANDLING I KOMMUNEN.

SAK NR. 439/02.

Troms fylkeslandbruksstyre behandlet i møte 22.08.03 ovennevnte sak.

På grunnlag av de foreliggende opplysninger ble det fattet vedtak slik det framgår av vedlagte utskrift av møteboka.

Med hilsen

Berit Nergård Nyre
landbruksdirektør

Vedlegg.

MØTEBOK FOR FYLKESLANDBRUKSSTYRET I TROMS

SAK: **439** /03

HØRING AV FORSLAG TIL NYE BESTEMMELSER OM OVERFØRING AV MYNDIGHET OG NY FORSKRIFT OM SAKSBEHANDLING I KOMMUNEN

Landbruksdepartementet inviterer i brev av 12.6.2003 fylkeslandbruksstyret til å gi uttalelse til nye bestemmelser om overføring av myndighet til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen, Statens Landbruksforvaltning og Bergvesenet etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven og ny forskrift om saksbehandling mv. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven.

Departementets forslag bygger på et utkast utarbeidet av en arbeidsgruppe for delprosjektet "Desentralisering av juridiske virkemidler" som er en del av hovedprosjektet "Kommunerettet satsing på landbruksområdet". Prosjektet ble opprettet i forbindelse med gjennomføringen av St.meld. nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regionalt og lokalt nivå.

Endringene er forutsatt å skulle skje med virkning fra 1.januar 2004.

Departementet gjør innledningsvis oppmerksom på at forslag til ny konsesjonslov nylig er lagt fram for Stortinget, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003) Om lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv. Det er usikkert når lovforslaget vil bli behandlet. Høringsforslagene bygger på gjeldende lov. De endelige bestemmelsene vil imidlertid bli justert i forhold til ny konsesjonslov dersom lovforslaget blir behandlet og vedtatt slik at loven kan tre i kraft fra kommende årsskifte.

I St.meld. nr. 19 (2001-2002) gir Regjeringen sin tilråding om oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene. Kommunene har i dag både innstillende myndighet og vedtakskompetanse i henhold til jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven. Det legges til grunn at alle **konsesjonssaker og delingssaker** skal avgjøres av kommunene som førsteinstans f.o.m. 1. januar 2004. Videre er det forutsatt at avgjørelsesmyndigheten i **saker etter skogbruksloven, med unntak av saker som gjelder vernskoggrenser**, overføres til kommunen fra samme tidspunkt. Fylkeslandbruksstyret er forutsatt å være klageorgan for nevnte avgjørelser truffet av kommunene.

I tillegg til de saker som er nevnt i stortingsmeldingen, foreslår Landbruksdepartementet å overføre avgjørelsesmyndigheten til kommunene som førsteinstans etter flere andre bestemmelser i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven.

Avgjørelsesmyndigheten foreslås overført bl.a. i saker etter jordloven § 9 (omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn jordbruksproduksjon). Bakgrunnen for dette er den sammenhengen det oftest er mellom en omdisponeringssak og en delingssak. Når det for eksempel søkes fradeling av dyrket eller dyrkbar jord til boligformål, vil dette også måtte behandles som en omdisponeringssak. Det vil ikke være noen heldig situasjon dersom kommunen kan avgjøre fradelingsspørsmålet, mens fylkeslandbruksstyret må avgjøre

omdisponeringsspørsmålet for samme tomt. Det vises i denne forbindelse også til at dette vil gi et komplisert saksbehandlingssystem, noe som igjen er negativt for brukeren.

Ved å overføre avgjørelsesmyndigheten som førsteinstans i saker som gjelder omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til kommunen, legger departementet ansvaret for en viktig nasjonal interesse til kommunen. Departementet vil vurdere om det kan etableres systemer, for eksempel i form av arealdifferensiering, som kommunen på frivillig basis kan bruke som støtte når det gjelder å ta avgjørelse i slike saker.

Departementet foreslår også at følgende saker avgjøres av kommunen som førsteinstans:

1. saker om tiltak for dyrket jord etter jordloven § 8 tredje og fjerde ledd,
2. saker om å kreve fjerning av anlegg eller byggverk etter jordloven § 9 femte ledd,
3. saker om å gi pålegg om å søke konsesjon etter konsesjonsloven § 20 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 annet ledd,
4. saker om unntak fra hogstforbudet etter konsesjonsloven § 27 første ledd,
5. saker om tilbaketrekking av konsesjon og fastsettelse av frist for salg etter konsesjonsloven § 23 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 tredje ledd,
6. saker om å sette frist for pantlover til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonsloven § 3 annet ledd til opphør eller frist for erverver til å sørge for omgjøring av overdragelsen eller overdragelse til noen som kan få eller ikke trenger konsesjon etter konsesjonsloven, jf konsesjonsloven § 25 og
7. saker om forlenging av frist for videresalg etter konsesjonsloven § 6 første ledd nr. 5 tredje pkt.

Disse sakene har enten nær sammenheng med de sakstyper kommunen etter forutsetningen i St.meld. nr. 19 (2001-2002) skal overta, eller egner seg for avgjørelse i kommunen etter sin art. Landbruksdepartementet mener derfor at også myndigheten til å ta avgjørelse etter disse bestemmelsene bør legges til kommunene som førsteinstans.

Statens landbruksforvaltning har i dag avgjørelsesmyndighet i saker om tvangsmulkt etter konsesjonsloven §§ 20 fjerde ledd og 23 første ledd og tvangsgebyr etter jordloven § 20. Landbruksdepartementet foreslår at vedtaksmyndigheten etter disse bestemmelsene legges til fylkesmannen.

Etter forslaget vil kommunens avgjørelser kunne påklages til fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen. Avgjørelser truffet av fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen som førsteinstans kan påklages til Statens landbruksforvaltning. Videre kan avgjørelser tatt av Statens landbruksforvaltning påklages til Landbruksdepartementet.

Landbruksdepartementet foreslår følgende bestemmelser for overføring av myndighet:

§ 1 *Kommunens myndighet*

Kommunen får fullmakt til å avgjøre saker i henhold til konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven der avgjørelsesmyndigheten ikke er lagt til andre organer etter §§ 2-5.

Kommunen kan likevel ikke avgjøre saker der kommunen er eier eller overdrager av eiendommen eller har annen tilknytning til den. I slike tilfeller skal saken sendes til avgjørelse hos klageorganet etter vanlig saksforberedelse, jf. forskrift om saksbehandling m.v. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven § 1.

§ 2 Fylkeslandbruksstyrets myndighet

Fylkeslandbruksstyret får fullmakt til å ta avgjørelser i saker som gjelder:

1. ekspropriasjon m.m. etter jordlova § 8 femte ledd og §§ 13 og 14, jf § 15.
2. avløsning av bruksretter m.m. etter jordloven § 16.
3. spørsmålet om en eiendom med flere registernummer må regnes som én driftsenhet etter jordloven § 12 fjerde ledd.
4. odelsfrigjøring etter odelsloven § 31.
5. vernskog i henhold til skogbruksloven § 32 første, annet og tredje ledd.

§ 3 Fylkesmannens myndighet

Fylkesmannen får fullmakt til å ta avgjørelser i saker som gjelder:

1. hvorvidt de formelle vilkårene for odelsfrigjøring etter odelsloven § 31 foreligger.
2. begjæring av tvangssalg gjennom namsmyndighetene i henhold til konsesjonsloven § 26 første, annet og tredje ledd.
3. bortfall av rettigheter etter konsesjonsloven § 26 annet ledd, jf §§ 3 og 25.
4. alle spørsmål om tvangsmulkt etter konsesjonsloven §§ 20 fjerde ledd og 23 første ledd og tvangsgebyr etter jordloven § 20.

§ 6 Klage til fylkeslandbruksstyret

Kommunens avgjørelser etter § 1 kan klages inn for fylkeslandbruksstyret med unntak av de avgjørelser som kan klages inn for fylkesmannen, jf § 7.

§ 7 Klage til fylkesmannen

Følgende av kommunens avgjørelser etter § 1 kan klages inn for fylkesmannen:

- 1) avgjørelser vedrørende søknader om konsesjon i henhold til konsesjonsloven § 2 i områder der konsesjonsfriheten er begrenset eller satt ut av kraft ved forskrift i henhold til konsesjonsloven § 5 tredje ledd,
- 2) avgjørelser vedrørende forlenging av frist for videresalg etter konsesjonsloven § 6 første ledd nr. 5 tredje pkt.,
- 3) avgjørelser vedrørende pålegg om å søke konsesjon etter konsesjonsloven § 20 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 annet ledd,
- 4) avgjørelser vedrørende frist for pantlaster til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonsloven § 3 annet ledd til opphør eller frist for erverver til å sørge for omgjøring av overdragelsen eller overdragelse til noen som kan få eller ikke trenger konsesjon, jf konsesjonsloven § 25 og
- 5) avgjørelser vedrørende unntak fra hogstforbudet m.v. etter konsesjonsloven § 27 første ledd.

§ 8 *Klage til Statens landbruksforvaltning*

Fylkeslandbruksstyrets avgjørelser etter § 2 kan klages inn for Statens landbruksforvaltning. Fylkesmannens avgjørelser etter § 3 kan klages inn for Statens landbruksforvaltning

§ 10 *Intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen*

Fylkeslandbruksstyret kan overlate til fylkesmannen å ta avgjørelser og gi uttalelser på vegne av styret.

Fylkeslandbruksstyret kan bestemme at klager over vedtak truffet av fylkesmannen etter fullmakt om overføring av myndighet ikke skal forelegges styret.

Fylkesmannen kan også i andre saker der styret har uttalelsesmyndighet ekspedere saken videre uten at den er lagt frem for styret. Vilåårene for dette er at det foreligger særlige hensyn som innebærer at saken bør behandles raskt. Slike saker skal refereres på første møte i fylkeslandbruksstyret.

Kapittel 4 Retningslinjer

§ 11 Retningslinjer

Landbruksdepartementet kan fastsette retningslinjer for kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning sin utøvelse av myndighet etter disse bestemmelsene.

2.2 Forskrift om saksbehandling i kommunen

Det er foreslått enkelte nye bestemmelser i forskrift om saksbehandling mv. i kommunen. De nye bestemmelsene innebærer at kommunene ikke lenger plikter å benytte de datasystemer for saksbehandling og innhenting og levering av statistikk som Landbruksdepartementet stiller til rådighet. Når det gjelder innhenting og levering av statistikk, foreslås det en bestemmelse om at kommunene må anvende det elektroniske dataformatet som Landbruksdepartementet fastsetter.

Videre foreslås det en bestemmelse om at kommunene må stille til rådighet de saksdokumenter Landbruksdepartementet ber om i forbindelse med evaluering av praksis. Slike evalueringer har departementet foretatt i flere sammenhenger, sist i forbindelse med at kommunene i Oppland, Sogn og Fjordane og Nordland som et prøveprosjekt fikk avgjørelsesmyndighet som førsteinstans i konsesjons- og forkjøpssaker. Departementet finner det nødvendig å kunne fortsette å foreta tilsvarende evalueringer.

St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling – omhandler det statlige regelverket rettet mot kommunesektoren. Landbruksdepartementet uttaler her at det vil bli fremmet forslag om at lovreglene om kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse oppheves samtidig som regler i forskrifter som stiller lignende krav oppheves. Kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse er etter dette foreslått opphevet i forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003). Lovforslaget er foreløpig ikke behandlet av Stortinget. Forslaget til endring av forskriftsbestemmelsen vedrørende kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse fremmes uavhengig av resultatet av Stortingets behandling av lovforslaget.

LANDBRUKSAVDELINGENS MERKNADER:

Dagens tilstand:

I Troms ligger landbruksressursene i stor grad på den smale stripen mellom fjord og fjell. Troms har mange små bruk, og disse er igjen oppdelt i flere teiger, noe som gjør dem vanskelig å drive rasjonelt. Gode sammenhengende produktive arealer kan derfor bli liggende med svak eller ingen drift.

Kommunen har i dag avgjørelsesmyndighet i alle saker som gjelder søknad om fritak fra bo- og driveplikten etter odelsloven og konsesjonsloven.

Kommunen kan også ta avgjørelse i saker hva gjelder søknad om fradeling av tomt på inntil 2,0 dekar. Unntaket er hvor parsellen er bebygd med eiendommens bolig, kårbolig eller driftsbygning.

Kommunen kan også ta avgjørelse i saker hvor det søkes om fradeling av eiendommens bebyggelse med tomt inntil 5,0 dekar hvor det foreligger avtale om at resten av eiendommen skal selges som tilleggsjord til nabobruk.

Kommunen tar avgjørelse i saker som gjelder omdisponering av inntil 50 dekar skogsmark til nydyrking, og omdisponering av inntil 50 dekar dyrka mark til skogplanting.

Kommunen tar i dag avgjørelse hvor det søkes om konsesjon for ubebygd bolig eller hyttetomt nr. 2. Kommunen tar også avgjørelse i en del andre konsesjonssaker.

I den grad det er uenighet mellom kommunen og fylkeslandbruksstyret er dette i omdisponeringssaker etter jordlovens § 9 og skogbrukslovens § 50 og delingssaker etter jordlovens § 12. Dette gjelder særlig saker om deling av driftsenhet eller fradeling av hele teiger hvor det er noe avstand mellom teigene. Det samme gjelder søknad om fradeling av brukets våningshus. I begge tilfeller ser en at kommunen anbefaler oppdeling av eiendommer eller driftsenheter, og anbefaler at eiendommens våningshus godkjennes fradelt til boligtomt eller hyttetomt, uten at det foreligger planer for resten av eiendommen.

I dag er det et krav at kommunen legger inn saker og benytter Åjour som saksbehandlingssystem. Landbruksavdelingen har god erfaring med at Åjour blir benyttet som et gjennomgående saksbehandlingssystem, og mener at det bidrar til at den landbruksfaglige utredningen blir bedre.

Foreslåtte endinger:

Den foreslåtte delegasjonsendringen innebærer i praksis at i de aller fleste saker hvor fylkeslandbruksstyret i dag har avgjørelsesmyndighet overføres denne myndigheten til kommunen. Unntaket er spørsmålet om en eiendom med flere registernummer må regnes som én driftsenhet etter jordloven § 12 fjerde ledd.

Landbruksavdelingen antar at spørsmålet om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel etter Plan og Bygningslovens § 7 stadig vil måtte forelegges fylkeslandbruksstyret. Fylkeslandbruksstyret har i dag overlatt til fylkesmannen å gi uttalelse i disse saker på vegne av styret.

Saken ble behandlet av fylkeslandbruksstyret i møte den 22.8.2003

Innstilling til vedtak:

"Fylkeslandbruksstyret har ingen vesentlige merknader til forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og til ny forskrift om saksbehandlingen i kommunen.

Fylkeslandbruksstyret er enig i at spørsmålet om deling av driftsenhet ikke bør delegeres til kommunen. Fylkeslandbruksstyret viser til Landbruksavdelingens merknader, og stiller et spørsmål ved om det er riktig å delegere avgjørelsesmyndighet ved søknad om fradeling av brukets våningshus til kommunen.

Fylkeslandbruksstyret forutsetter at det gis klare retningslinjer til kommunen hva gjelder viktigheten av et fortsatt sterkt jordvern og hva gjelder eiendomsstruktur.

Fylkeslandbruksstyret forutsetter at kommunen har nødvendig landbruksfaglig kompetanse til å saksbehandle denne type saker, og at fylkesmannen har ressurser til å følge opp og drive kompetanseheving i forhold til kommunen.

Dersom Fylkesmannen skal ha en tilsynsoppgave i forhold til kommunens praktisering av landbrukslovgivningen, bør det kunne stilles krav til kommunens landbruksfaglige utredning i enkeltsaker. Dette framstår som særlig viktig da kommunen ikke lenger plikter å benytte de datasystemer for saksbehandling og innhenting av statistikk som Landbruksdepartementet stiller til rådighet."

Endringsforslag fra Ole K. Andreassen:

"Avsnitt 2 i innstilling til vedtak utgår."

Endringsforslag fra Ole K. Andreassen falt med 4 mot 3 stemmer.

V e d t a k:

Som innstilling til vedtak.